

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
протокол від 7 вересня 2020 р. № 2
в.о. завідувачки кафедри

(проф. Юлія Ушкаренко)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Освітня програма Готельно-ресторанна справа

першого (бакалаврського) рівня

Спеціальність 241 Готельно-ресторанна справа

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Херсон 2020

Назва освітньої компоненти	Економічна теорія (ЕТ)
Викладач	Юлія Ушкаренко (Iuliia Ushkarenko), доктор економічних наук, професор http://orcid.org/0000-0002-7231-5277
Посилання на сайт	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=2921
Контактний телефон	(0552)326762
Емаїл викладача:	JUshkarenko@ksu.ks.ua
Графік консультацій	Середа, 16:00-17:00, ауд. 306 або за призначеним часом

1. Анотація дисципліни: дисципліна включає теми, в яких розкриваються система категоріального апарату теоретичної економіки, визначення нових дефініцій, розкриття сутності та особливостей прояву основних економічних законів та найвідоміших наукових економічних концепцій.

2. Мета та завдання курсу:

Метою є формування у студентів фундаментальних знань категорій і законів економіки, розуміння сучасних концептуальних економічних рішень та методологічних підходів.

Завдання:

- розкрити структуру та основні засади розвитку економічних відносин в системі сучасних господарських процесів;
- вивчення студентами спеціальних термінів економічних відносин, системи національних рахунків, сутності економічної концепції, концепції сталого економічного розвитку;
- узагальнити історичний досвід розвитку економічних відносин.
- економічні процеси, їх складові, закони, тенденції, проблеми розвитку господарства і економічних відносин;
- формування вмінь аналізувати історико-теоретичний зміст економічних відносин;
- визначати актуальні програмні положення економічних процесів, їх складові, закони, тенденції, проблеми розвитку світового господарства і економічних відносин;
- показати наступність і новизну подальшого розвитку економічних відносин.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність – Здатність розв’язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми у готельно-ресторанному господарстві, в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 08. Навики здійснення безпечної діяльності.

ЗК 09. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 05. Здатність управляти підприємством, приймати рішення у господарській діяльності суб’єктів готельного та ресторанного бізнесу.

Програмні результати навчання:

РН 02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії готельної та ресторанної справи, організації обслуговування споживачів та діяльності суб’єктів ринку готельних та ресторанних послуг, а також суміжних наук.

РН 04. Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства.

РН 05. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб’єктів готельного та ресторанного бізнесу.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
4/120	26	26	68

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
2020/2021	III	241 Готельно-ресторанна справа	II	нормативний

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Ноутбук, персональний комп’ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, інше обладнання: мультимедійний проектор для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль). Програмний редактори MSExcel. Програмне забезпечення для роботи з

освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: Moodle.

7. Політика курсу

Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% відвідування очне або дистанційне відвідування всіх видів відповідно до встановленого розкладу, не запізнюватися. У разі відсутності з поважних причин (через хворобу) необхідно надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати в визначений викладачем час на консультаціях. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету) та презентувати виконані завдання під час консультації викладача. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX.

Високо цінується академічна доброчесність. До всіх студентів освітньої програми відбувається абсолютно рівне ставлення. Навіть окремий випадок порушення академічної доброчесності є серйозним проступком, який може призвести до несправедливого перерозподілу оцінок і, як наслідок, загального рейтингу студентів. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття. Реферати та тези доповідей, інші наукові роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Мінімальне покарання для студентів, яких спіймали на обмані чи плагіаті під час тесту чи підсумкового контролю, буде нульовим для цього завдання з послідовним зниженням підсумкової оцінки дисципліни принаймні на одну літеру. Будь ласка, поставтесь до цього питання серйозно та відповідально.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план	Форма навчального заняття кількість годин (аудиторної та самостійної)	Список рекомендованих джерел	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Теоретичні основи ринкової економіки та підприємництва.					
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	ТЕМА 1. Предмет і метод економічної теорії 1. Становлення й основні етапи розвитку економіки як науки. 2. Предмет економіки та еволюція його визначення різними школами.	Лекція – 2 год.	1, 2, 3, 6, 9, 12, 14	Опрацювання лекційного матеріалу	

	<p>3. Методи пізнання економічних процесів і явищ та їхня класифікація.</p> <p>4. Економічні категорії, закони та принципи. Пізнання і використання економічних законів.</p> <p>5. Функції економіки.</p> <p>6. Теорія економіки як теоретико-методологічна база інших економічних наук.</p>				
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	<p>ТЕМА 1. Предмет і метод теоретичної економіки</p> <p>1. Становлення й основні етапи розвитку економіки як науки.</p> <p>2. Предмет економіки та еволюція його визначення різними школами.</p> <p>3. Методи пізнання економічних процесів і явищ та їхня класифікація.</p> <p>4. Економічні категорії, закони та принципи. Пізнання і використання економічних законів.</p> <p>5. Функції економіки.</p> <p>6. Теорія економіки як теоретико-методологічна база інших економічних наук.</p>	Семінар – 4 год., самот. робота – 10 год.	1, 2, 3, 6, 9, 12, 14	Тести	5
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	<p>ТЕМА 2. Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси</p> <p>1. Економічні потреби суспільства, їхня суть та структура.</p> <p>2. Економічний закон зростання потреб.</p> <p>3. Економічні інтереси: сутність, класифікація, взаємодія.</p> <p>4. Мотиви та стимули ефективного господарювання.</p>	Лекція – 4 год.	1, 2, 3, 12-17	Опрацювання лекційного матеріалу	
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	<p>ТЕМА 2. Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси</p> <p>1. Економічні потреби суспільства, їхня суть та структура.</p> <p>2. Економічний закон зростання потреб.</p> <p>3. Економічні інтереси: сутність, класифікація, взаємодія.</p> <p>4. Мотиви та стимули ефективного господарювання.</p>	Семінар – 4 год., самот. робота – 10 год.	1, 2, 3, 12-17	Доповідь	3

Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	ТЕМА 3. Економічна система суспільства. Відносини власності 1. Формаційний та цивілізаційний підходи до періодизації суспільного розвитку. 2. Економічна система, її сутність, цілі й основні структурні елементи. 3. Типи економічних систем. 4. Власність, її суть, форми і місце в економічній системі. 5. Місце і роль людини в економічній системі.	Лекція – 4 год.	2, 3, 5, 9, 10-14	Опрацювання лекційного матеріалу	
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	ТЕМА 3. Економічна система суспільства. Відносини власності 1. Формаційний та цивілізаційний підходи до періодизації суспільного розвитку. 2. Економічна система, її сутність, цілі й основні структурні елементи. 3. Типи економічних систем. 4. Власність, її суть, форми і місце в економічній системі. 5. Місце і роль людини в економічній системі.	Семинар – 6 год., самост. робота – 10 год.	2, 3, 5, 9, 10-14	Усне опитування	7
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	ТЕМА 4. Теорія товару та його вартості 1. Економічні та неекономічні блага. 2. Товар і його властивості. 3. Альтернативні теорії вартості. 4. Закон вартості, його сутність та функції.	Лекція – 4 год.	1-4, 9-13	Опрацювання лекційного матеріалу	
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	ТЕМА 4. Теорія товару та його вартості 1. Економічні та неекономічні блага. 2. Товар і його властивості. 3. Альтернативні теорії вартості. 4. Закон вартості, його сутність та функції.	Семинар – 4 год., самост. робота – 10 год.	1-4, 9-13	Контрольна робота	15
Модуль 2 Основи макроекономічної теорії					
Згідно робочого навчального плану,	ТЕМА 5. Теорія грошей і грошового обігу 1. Теоретичні концепції виникнення і суті грошей. 2. Функції грошей та їхня еволюція.	Лекція – 4 год.	1, 2, 4, 8-15	Опрацювання лекційного матеріалу	

розкладу занять	3. Грошовий обіг і його закони. 4. Грошова система, її структурні елементи й основні типи. 5. Валютні курси. Конвертованість грошей. 6. Інфляція, її сутність, причини, види і соціально-економічні наслідки.				
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	ТЕМА 5. Теорія грошей і грошового обігу 1. Теоретичні концепції виникнення і суті грошей. 2. Функції грошей та їхня еволюція. 3. Грошовий обіг і його закони. 4. Грошова система, її структурні елементи й основні типи. 5. Валютні курси. Конвертованість грошей. 6. Інфляція, її сутність, причини, види і соціально-економічні наслідки.	Семинар – 4 год., самот. робота – 10 год.	1, 2, 4, 8-15	Презентація	5
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	ТЕМА 6. Ринкова економіка: суть, структура та інфраструктура 1. Ринкове господарство як невід'ємна складова товарного виробництва. 2. Риси, структура та функції ринку. 3. Основні суб'єкти ринкової економіки. 4. Держава як суб'єкт ринкового господарства. 5. Інфраструктура ринку.	Лекція – 4 год.	1, 2, 3, 11-15	Опрацювання лекційного матеріалу	
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	ТЕМА 6. Ринкова економіка: суть, структура та інфраструктура 1. Ринкове господарство як невід'ємна складова товарного виробництва. 2. Риси, структура та функції ринку. 3. Основні суб'єкти ринкової економіки. 4. Держава як суб'єкт ринкового господарства. 5. Інфраструктура ринку.	Семинар – 2 год., самот. робота – 9 год.	1, 2, 3, 11-15	Самостійна робота	10
Згідно робочого навчального плану,	ТЕМА 7. Конкуренція і монополія у ринковій економіці 1. Конкуренція, її суть і економічні основи.	Лекція – 2 год.	2, 3, 4, 5, 9-16	Опрацювання лекційного матеріалу	

розкладу занять	2. Закон конкуренції. Види економічної конкуренції. 3. Методи конкурентної боротьби. 4. Монополія: причини виникнення, суть та основні форми. 5. Антимонопольна політика держави. Антимонопольне законодавство.				
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	ТЕМА 7. Конкуренція і монополія у ринковій економіці 1. Конкуренція, її суть і економічні основи. 2. Закон конкуренції. Види економічної конкуренції. 3. Методи конкурентної боротьби. 4. Монополія: причини виникнення, суть та основні форми. 5. Антимонопольна політика держави. Антимонопольне законодавство.	Семинар – 2 год., самост. робота – 9 год.	2, 3, 4, 5, 9-16	Контрольна робота	15
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	ТЕМА 8. Підприємництво у ринковій економіці 1. Зміст, основні принципи та ознаки підприємництва. 2. Теорії та моделі підприємництва. 3. Організаційно-правові форми підприємництва. 4. Класифікація підприємств за розміром. 5. Малий бізнес. 6. Нові види підприємницької діяльності.	Лекція – 2 год.	1, 3, 9-13	Опрацювання лекційного матеріалу	

9. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Модуль 1. Назва та максимальна кількість балів за цей модуль

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

Контрольна робота – 25 балів.

Доповідь – 8 балів.

Тести (6 балів за 1 тест).

Усне опитування – 12 балів.

Модуль 2. Назва та максимальна кількість балів за цей модуль

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

Контрольна робота – 25 балів

Презентація – 9 балів.

Самостійна робота – 15 балів.

Студенти можуть отримати до 10% бонусних балів за виконання індивідуальних завдань, підготовці презентації англomовної статті з аналізу даних, участь у конкурсах наукових робіт, предметних олімпіадах, конкурсах, неформальній та інформальній освіті (зокрема, COURSERA та ін.). за виконання завдань підвищеної складності (конкретне значення визначає викладач).

Таблиця 1

Розподіл балів, які отримують здобувачі, за результатами опанування освітньої компоненти/навчальної дисципліни, формою семестрового контролю якої є залік або диференційний залік

Види навчальної діяльності (робіт)	модуль 1	модуль 2	Сума балів	
	II семестр			
Обов'язкові види навчальної діяльності (робіт)				
Аудиторна робота (заняття у дистанційному режимі)				
	- письмова робота (конспект, тези лекційних матеріалів)	5	5	
	- усне опитування на семінарському занятті	10	5	15
	- тощо			
Самостійна робота		10	10	
Контрольна робота (підсумкова) або тестування	15	15	30	
Екзамен	40		40	
Разом балів			100	

Оцінка відповідає рівню сформованості загальних і фахових компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувача освіти та визначається

шкалою ЄКТС та національною системою оцінювання (табл. 2).

Таблиця 2

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100		Excellent	Відмінно
82-89		Good	Добре
74-81			
64-73		Satisfactory	Задовільно
60-63			
35-59	X	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34			Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Список рекомендованих джерел

Основні

1. Аналітична економія : Макроекономіка і мікроекономіка : навч. посібн. у 2-х кн. Кн. 1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка / С. М. Панчишин, П. І. Островерх, В. Б. Буряк та ін. К. : Центр навчальної літератури, 2016. – 723 с.
2. Аналітична економія: Макроекономіка і мікроекономіка : навч. посіб. у 2-х ін. Кн. 2: Вступ до аналітичної економії. Мікроекономіка / С. М. Панчишин, П. І. Островерх, В. Б. Буряк та ін. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 695 с.
3. Базилевич В. Д. Економічна теорія: політекономія : підручник / В. Д. Базилевич, В. М. Попов. – 6-те вид., перероб. і доп. – К. : Знання-Прес, 2014. – 720 с.
4. Башнянин Г. І. Політична економія : навч. посібн. / Г. І. Башнянин, П. Ю. Лазур, В. С. Медведєв. – Львів : Новий світ, 2007, 2006. – 380 с.
5. Білецька Л. В. Економічна теорія : політекономія, мікроекономіка, макроекономіка / Л. В. Білецька. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 505 с.
6. Голіков А. П. Економіка України : навч. посібн. / А. П. Голіков, Н. А. Казакова, О. А. Шуба. – К. : Знання, 2009. – 286 с.
7. Леоненко П. М. Сучасні економічні системи : навч. посібн. / П. М. Леоненко, О. І. Черепніна. – К. : Знання, 2016. – 430 с.
8. Національна економіка: навч. посібн. / Н. І. Бережна, М. С. Бріль, Л. В. Єфремова та ін.; за заг. ред. В. М. Філатова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 200 с.

Додаткові

9. Mulder, K. Sustainable Development for engineers / K. Mulder. –Delft Un-ty of Technology, The Netherlands, 2006. –288 p

10. Бережная Н. И. Политическая экономия в структурно- логических схемах / Н. И. Бережная. – Х. : ИД "ИНЖЭК", 2018. – 288 с.

11. Гаршина О. К. Практикум з політичної економії : навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. / О. К. Гаршина. – К. : Видавничий Дім "Слово", 2015. – 208 с.

12. Дахнова О. Є. Основи економіки : практичний довідник / О. Є. Дахнова. – Х. : Весна, 2008. – 224 с.

13. Макроекономіка : підручник / О. М. Кліменко, О. М. Крюкова, В. М. Філатов та ін. ; під заг. ред. О. М. Кліменко. – Х. : ХНЕУ, 2008. – 276 с.

14. Малахова Н. Б. Мікроекономічна теорія виробництва та витрат : навч. посібн. / Н. Б. Малахова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. – 180 с.

15. Олійник О. В. Зовнішнє оцінювання (підготовка). Основи економіки. Репетитор / О. В. Олійник, І. Є. Тимченко, В. К. Щербина. – Х. : Факт, 2018. – 256 с.

Интернет-ресурси

16. Environmental Performance Index 2014[Electron. resource] / Yale Center for Environmental Law & Policy. –Access link:<http://epi.yale.edu/>

17. Human Development Report 2007/2008. Fighting climate change: Human solidarity in a divided world [Electron. resource]. –Access link: http://hdr.undp.org/en/media/HDR_2007_2008_EN_Complete.pdf

18. ЦРТ-Україна: Цілі розвитку тисячоліття в Україні [Електрон. ресурс] // Представництво Організації Об'єднаних Націй в Україні. – URL: <http://www.ukraine2015.org.ua>

19. Стратегія сталого розвитку "Україна -2020". [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>.

20. Україна в глобальних рейтингах.[Електронний ресурс]. – URL: <http://www.pravda.com.ua/cdn/graphics/rating/index.html>

21. <http://ft.com> - Financial Times

22. www.businessweek.com - Business Week

23. www.economist.com - The Economist

24. www.europe.eu.int - Європейський союз

25. www.imf.org - Міжнародний валютний фонд

26. www.worldbank.org <http://www.worldbank.org/> - Світовий банк